

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

OPERATSIYADAN KEYINGI PTERIGIUM

Hamid Rajabov Rashid o'g'li

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Patomorfologiya kafedrasи assistanti Patogik anatomiya

Annotatsiya:

Ushbu maqolada pterigium morfologiyasi, pterygium eksizyon joyiga o'tkazishda avtoreftning to'g'ri yo'nalishi, amniotik membrana transplantatsiyasi, birlamchi pterigium uchun jarrohlik usuli haqida batafsil bayon qilingan.

Kalit so'zlar: pterigium, transplantatsiya, avtoreft, jarrohlik usuli, amniotik membrana.

Kirish:

Pterygium eksizyon joyiga o'tkazishda avtoreftning to'g'ri yo'nalishini saqlab qolish muhimdir. Rezektsiya qilingan greft shox parda ustiga surilishi, limbusdan limbusga yo'naltirilishi mumkin, so'ngra epiteliya tomoni yuqorida ekanligiga ishonch hosil qilish uchun draping harakati bilan aylantirilishi mumkin. Avtoreft 10-0 neylon choklardan oddiy to'xtatilgan tarzda tikilgan.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya:

Avtotransplantatsyaning oldingi burchaklari birinchi navbatda to'qimalarni cho'zish uchun tikiladi, greftni mahkamlash uchun episkleral tishlash olinadi. Keyinchalik, bir oz harakatchanlikni ta'minlash uchun teng masofadagi tikuvar ko'proq yuzaki bo'ladi. Donor joyi bitta 10-0 neylon tikuv bilan yopiladi. Ko'zni miltilllovchi harakatga imkon berish, qisqa bo'yli uchlariga qaraganda ko'proq qulaylikni ta'minlash va olib tashlash vaqtida tushunish qulayligi uchun tikuvar odatdagidan uzunroq kesiladi. Operatsiyadan 2 hafta o'tgach tikuvar chiqariladi.

Qopqoq spekulum ehtiyyotkorlik bilan chiqariladi. Topikal antibiotikli malham asosan greft sohasiga qo'llaniladi va ko'z ikki tomonlama yamoq bilan mahkam yopiladi. Operatsiyadan keyingi davrda antibiotik-steroid kombinatsiyalangan oftalmik eritma kuniga to'rt marta qo'llaniladi va 1 oy davomida toraytiriladi. Yopishqoq sun'iy ko'z yoshlar yoki moylash jellaridan erkin foydalanish tavsiya etiladi.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Biz ilgari birlamchi ptergiumni davolashda qo'llaniladigan uchta texnikani taqqoslash haqida xabar bergan edik: 8 mitomisin C va kon'yunktiva avtoreftini qo'llashsiz yalang'och sklera rezektsiyasi. Tadqiqotimizning maqsadi meta-tahlil orqali ushbu uchta jarrohlik usulini solishtirganda operatsiyadan keyingi pterigiumning qaytalanish xavfini aniqlash edi. Biz birlamchi ptergiyumi davolashda uchta jarrohlik texnikasidan kamida ikkitasini solishtirgan barcha randomizatsiyalangan nazorat ostida klinik sinovlarni oldik.

Natijalar:

Tegishli sifat ko'rsatkichiga ega bo'lgan beshta munosib tadqiqot olindi, uchtasi mitomisin C qo'llanganda va ishlatilmagan holda yalang'och sklera rezektsiyasini solishtirdi, bittasi kon'yunktival avtoreftni joylashtirish bilan yalang'och sklera rezektsiyasini solishtirdi va bittasi ikkalasini solishtirdi. Faqat yalang'och sklera rezektsiyasi bo'lgan bemorlarda pterigiumning takrorlanishining umumiy ehtimoli koeffitsienti kon'yunktival avtotransplantatsiya qilingan bemorlarga nisbatan 6,1 va mitomisin C olgan bemorlarga nisbatan 25,4 ni tashkil etdi.

Agar kon'yunktival avtotransplantatsiya qilinmagan bo'lsa yoki operatsiyadan keyingi yoki operatsiyadan keyingi mitomisin C ishlatilmagan bo'lsa, birlamchi ptergiumni jarrohlik davolashdan keyin pterigiumning qaytalanishi ehtimoli mos ravishda 6 va 25 baravar yuqori degan xulosaga keldik. Jarrohlarni birlamchi ptergium uchun jarrohlik usuli sifatida yalang'och sklera rezektsiyasidan foydalanishni rag'batlantirmaslik kerak. Bundan tashqari, mitomitsin C yoki beta-terapiyadan ko'ra birlamchi ptergiumda kon'yunktival avtotransplantatsiyadan foydalanish tavsiya etiladi, chunki skleraning yupqalashishi va erishi kabi noxush hodisalar xavfi past.

Muhokama:

Konyunktival avtotransplantatsiya har doim ham texnik jihatdan amalga oshirilmasligi mumkin. Birlamchi ikki boshli ptergiyumdagi kabi juda katta kon'yunktiva nuqsonlari qoldirilganda yoki kelajakdag'i glaukoma operatsiyasi uchun yuqori bulbar kon'yunktivani saqlab qolish zarur bo'lganda, boshqa alternativalarni izlash kerak. Amniotik membrana transplantatsiyasi xavfsiz va samarali bo'lib, limbal transplantatsiya kabi boshqa usullar bilan birgalikda qo'llanilishi mumkin.

Proceedings of International Educators Conference

Hosted online from Rome, Italy.

Date: 25th April, 2023

ISSN: 2835-396X

Website: econferenceseries.com

Pterigium olib tashlanganidan keyin yalang'och sklera maydonini qoplashda foydalanish, yuqorida aytib o'tilganidek, kon'yunktival avtotransplantatsiya bilan solishtirish mumkin. Odatda, operatsiyadan keyingi dastlabki 2 hafta noqulaylik va begona jism hissi bilan bog'liq. Barcha tikuvlar 2 hafta o'tgach olib tashlanadi, shundan so'ng simptomatologiya keskin kamayadi; kon'yunktiva yallig'lanishi to'rtinchchi haftada yo'qoladi. Men bu yondashuvni afzal ko'raman, chunki tikuvlarning to'xtatilgan tabiatи har qanday suyuqlik birikmasini oraliq bo'shliqlar orqali chiqarib yuborishga imkon beradi. Bundan tashqari, minimal reaktsiya neylon bilan bog'liq.

Xulosa:

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, eksizyon natijasida qolgan nuqsonni to'ldirish uchun mos o'lchamni ta'minlash uchun avtotransplantatsiya o'rim-yig'im joyining to'rtta kvadranti siyoh yoki koter bilan belgilanadi. O'rim-yig'im joyining burun va temporal chegaralarida vertikal ravishda joylashtirilgan yarim oy pichog'i yordamida yuzaki kesma amalga oshiriladi. Bu payvand diseksiyasi uchun fiksatsiya nuqtalari sifatida limbal va forniks chegaralarini qoldiradi. Westcott qaychi yordamida kon'yunktiva qarama-qarshi chegaraga yetguncha Tenon kapsulasidan ajratiladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

- Shahraki, T.; Arabi, A.; Feizi, S. Pterygium: Patofiziologiya, klinik xususiyatlar va boshqaruvi bo'yicha yangilanish. Adv. Oftalmol. 2021.
- Rezvan, F.; Xabazxub, M.; Hooshmand, E.; Yekta, A.; Soatchi, M.; Hashemi, H. Pterigiumning tarqalishi va xavf omillari: tizimli ko'rib chiqish va meta-tahlil. Surv. Oftalmol. 2018.
- Lutra, R.; Nemesure, B.B.; Vu, S.Y.; Xie, S.H.; Leske, M.C. Barbados ko'z tadqiqotlari guruhi. Barbadosda ko'zni o'rganishda pterigiumning chastotasi va xavf omillari. Ark. Oftalmol. 2001.
- Bilge, A.D. Birlamchi pterigium jarrohligida kon'yunktival avtoreft va kon'yunktival transpozitsiya qopqog'i texnikasini taqqoslash. Saudiya J. Oftalmol. 2018.